

DE POSTRIJDER

Abonnement

Binnen de stad, 2 fr. per jaar.
 Buiten de stad, 2 1/2 fr.
 Een blad afzonderlijk 1 1/2 centimen.
 De abonnemeten zijn vooraf betaalbaar.
 Aankondigingen 1 1/2 centimen per drukregel.
 Reclamen, vermissen en andere artikels vooraan of midden in het blad: 1 fr. den drukregel.

DER PROVINCIE LIMBURG

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en zaterdag.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, groote Markt, n° 37, te Tongeren.

De personen die van heden een abonnement nemen aan den Postrijder voor het jaar 1882, zullen het blad gratis krijgen tot aanstaande nienwjaar.

PREMIE aan onze Abonementen.

Eene overeenkomst met den uitgever der werken van Lodewijk Jansens aangegaan, stelt ons in staat, die boeken aan onze lezers elk werk afzonderlijk als premie aan te bieden, en dit aan de nevenstaande, veel verminderde prijzen.

Reginald van Valkenburg, eene geschiedenis uit de dagen der Tempeliers, voor	1,00	2,00
De Ark van Noë, Romantische Zedenschetts	1,25	2,00
Hilperic en Fredegonde, eene geschiedenis uit den Frankischen tijd voor	1,50	2,50
Wat een Vader lijden kan, eene ware geschiedenis uit de Limburgsche Kempen, voor	1,00	1,50
De Koning der Boschjagers, of de slag van Woeringen, voor	2,00	3,00
Arm Grietje, geschiedenis van een Boerenkind, voor	0,50	0,75
Heiderooske, uit het leven van een Bewaarengel, voor	0,60	1,00
De Vagebond, historische tafereelen uit de XII ^e eeuw, voor	1,00	1,50
In den Schutpenneek, eene Heidegeschiedenis, voor	0,60	1,00
	9,45	15,25

TONGEREN, DEN 8 DECEMBER.

Te Heule.

Wij hebben dinsdag gemeld dat de gemeente Heule, bij Kortrijk, zondag in staat van beleg is gesteld, ter gelegenheid der feestten welke er moesten plaats hebben.

De reden daarvan was dat de geznerij gaarne eene nieuwe gelegenheid zou gehad hebben om de gendarmen op het volk te doen schieten; gelukkig heeft die gelegenheid zich niet aangebonden en is alles gerustafgegaan. Zichier eenige bijzonderheden ontleend aan de korrespondentie van een Brusselsch blad.

De gemeente Heule wilde zondag hare jaarlijkse kermis vieren, die uitgesteld was, uit hoofde der gevangenschap van verscheidene harer inwoners, veroordeeld voor de feiten die in het dorp hebben plaats gehad, tijdens de komst van den speciaal commissaris Boutez, met zijne gendarmen. Nu dat de gevangenen teruggekeerd waren, wilden de inwoners van Heule zich verheugen en hunne kermis in volle vrijheid vieren.

Zich geheel en al gedragende volgens de wetten en reglementen, vroegen de inwoners van Heule aan het gemeentebestuur de goedkeuring van het programma der ontworpen feestten. Doch zij hadden gerekend zonder hunnen burgemeester — den eenigen liberaal van den gemeenteraad — zonder gouverneur Heyvaert, baron van Heule en zonder minister Rolin. In antwoord op hunne vraag tot goedkeuring der feestten kregen zij van den burgemeester Lagae het volgende briefken: « Gezien den toestand der gemoederen in de gemeente en de gevaren welke de aangekondigde feestten kunnen opleveren voor de openbare rust en orde, weiger ik de gevraagde goedkeuring alsook u ten dien einde eenige machtiging te verleenen. »

« De Burgemeester. »
 « A. LAGAE. »

Dit niet voldoende achtende, deed de burgemeester zondag morgend een plakkaat aanplakken, waarbij alle openbare verzamelingen verboden werden.

Dat was nog niet genoeg. Zondag rond 2 ure namiddag, hebben de gendarmen van Kortrijk, Moeskroen en elders, ten getalle van meer dan 50, onder het kommando van eenen onderluitenant, de gemeente bezet, om den stoet, de verlichting en het vuurwerk te beletten.

Ondanks al die ontplooiing van militaire macht, die wel geschikt was om de kalme gemoederen der Heulenaars in opgewondenheid te brengen, bleef de orde te Heule heerschen. De feestten werden opgezegd en de gendarmen doorkruisten de gemeente in alle richtingen.

Die brave lieden zagen er gezinsias welgemeind uit. Sedert 7 1/2 ure 's morgens hadden zij nog niets geeten...

Gedurende de vespers en het lof was de kerk met volk opgepropd. Daarna deed de menigte eene bedevaart naar het graf van den ongelukkigen Cochynt, die verleden jaar door de gendarmen werd neergeschoten. Iedereen wilde daar neerknielen en een gebed doen voor den eersten martelaar van het katholiek onderwijs.

In de straten van het dorp heerschte er veel beweging. Het volk zong den *Leeuw van Vlaanderen* en het spottiedje: *Rolin, vol wit.*

Voor de deur van den burgemeester stonden vier-en-twintig gendarmen op wacht, met het geveer in de vuist, ofschoon de man niets te vrezen had. Deze officieele uitdaging werd echter niet beantwoord en de gendarmen schenen er niet kwaad om.

Vele huizen waren versierd met opschriften die, in eene krachtige taal, de handelwijze van het gouvernement brandmerkten.

Voortdurend heerschte overal de kalme, niet eene kalme ontstaat uit schrik voor de gendarmen maar de kalme eener eerlijke bevolking, die de schouders opsteekt voor de officieele uitdaging.

Men vroeg zich waarom de burgemeester die talrijke gewapende macht had onthouden. *Louter komedie!* zegde een liberale dagbladschrijver, die was komen zien of er daar voor hem niets te verdienen was en den katholieke uithang uit vrees van in zijne bewegingen verhinderd te worden.

Louter komedie! De man had overschot van gelijk.

De gemeenteraad van Heule heeft gister eenen blaam gestemd tegen den burgemeester.

In den nacht tusschen zondag en maandag zijn er 11 gendarmen te Heule gebleven. Gister avond zijn er nog 25 bijgekomen. De bevolking blijft kalm.

Kulturkamp in België

Het verslag der middensektie gelast met het onderzoek van het budget van justicie verschenen. Daaruit blijkt dat men in België den Kulturkamp wil invoeren, op het oogenblik dat Duitschland er officieel van afziet.

In dit verslag wordt de heer Baragelak geteicht omdat hij, zonder daartoe door eene wet gemachtigd te zijn, van ambstege de jaarwedde van den eerw. heer pastoor van Meix-devant-Virton heeft afgeschaf. Volgens den verslaggever, Br. Goblet, is de heer Bara opperste rechter om te beslissen welke priesters kunne geestelijke zending verwaarlozen, om zich alleen met politieke belangen bezig te houden en oneenigheid te stoken onder de burgers. Volgens hem mag de heer Bara bepalen in welke voorwaarden de priesters ophouden hunne jaarwedde te verdienen!

Vervolgens stelt de sekte voor de som van 281,400 fr. welke jaarlijks aan de hogere geestelijkheid wordt betaald, te verminderen met 124,800 fr. zijnde het bedrag der jaarwedden van de kanunnikken en van de sekretarissen der bisdommen.

De middensektie vindt, daarenboven, ook nog dat de jaarwedden van den aartsbisschop en de bisschoppen overdeven zijn, in evenredigheid met de tegenwoordige belangrijkheid hunner diensten, alsook in vergelijking met de jaarwedden der bestuurlijke en rechterlijke ambtenaars.

De onderrichtingen welke de bisschoppen aan de geestelijkheid hebben gegeven, zegt het verslag, hebben voor gevolg gehad bijna de helft onzer medeburgers buiten de Kerk te sluiten. De jaarwedden moeten dus verminderd worden.

Echter, aangezien de Kamer verleden jaar de vermindering der jaarwedde van de bisschoppen heeft verworpen, doet de sekte geen bepaald voorstel, maar zij verdaagt de kwestie naar eene algemeene herziening der geestelijke jaarwedden, welke toch eerlang zal moeten plaats hebben!

In afwachting heeft de sekte de afschaffing gestemd van de jaarwedde der kanunnikken, welke zij niet kan beschouwen als onmisbaar voor de uitoefening van den katholieken eredienst!

Het verslag vraagt ook, namens de meerderheid, de bespreking van het wetsontwerp van den heer Frère-Orban, waarbij alle jaarwedde zou onttrokken worden aan de priesters die eene veroordeeling zouden ondergaan hebben voor zekere overtredingen, onder ander voor het aanranden in den predikstoel van wetten, besluiten of reglementen.

De sekte wil dus de bespieding in de kerk en de valsche overdracht van sermoenen door de vijanden der priesters aanmoedigen, om alzoo die priesters, op valsche of overdrevenaanklachten, te kunnen straffen en ze hunne jaarwedde te ontnemen.

De sekte beweert ook dat kanunnikken er niet noodig zijn voor den eredienst. Wat weet zij ervan? Zou iemand, die niets van het leger kent belachlijker zijn indien hij beweerde dat een generaal, aan 't hoofd van een legerkorps, genoeg is en dat er geene officieren noodig zijn? Wat de sekretarissen der bisdommen betreft, zij verdienen stellig beter hunne jaarwedde dan de duizenden pennelekkers in de ministerien en openbare besturen, die uit de schatkist, 't te zeggen van het zweet der belastingsschuldigen vet betaald worden voor met een sijn pennemesken hunne nagels te zitten knuschen.

De bisschoppen, zegt Br. Goblet nog, hebben bijna de helft der bevolking uit de Kerk gebannen, hun traktement zou dus met de helft moeten verminderd worden!

De bisschoppen hebben niemand uit de Kerk gebannen. Zij hebben hunne plicht gedaan met het officieel, zo gezegd neuter onderwijs te verbieden en, zooals de statistiek van den heer Malou het bewijst, zijn meer dan de twee derde der bevolking het katholiek onderwijs en de Kerk getrouw gebleven.

Als nu de jaarwedde der bisschoppen en der geestelijkheid moet verminderd worden, omdat eenige slechte katholieken de kerk hebben verlaten, waarom begint men dan niet met dat stelsel op de officieele school toe te passen?

De ongelukswet heeft niet de helft, maar ruim de twee derden en in sommige gemeenten al de leerlingen uit de gemeente scholen gejaagd. In de Kerken bemerkt men nauwelijks de afwezigheid van eenige personen; in de officieele scholen, daarentegen, staat de onderwijzer alleen, of voor twee, drie tot tien leerlingen.

En in plaats van, volgens het stelsel der middensektie, de jaarwedden van die ambtenaars te verminderen, worden zij gedurig vermeerderd, ten koste der gemeenten.

Waarom weeral die twee maten en twee gewichten? Antwoord: Omdat de geznerij bezield is met eenen onverzoenbaren haat tegen den godsdienst en zijne bedienaars.

Barbiershistorie.

Het is gebeurd in een huis der stad Gent, waar van men ons verboden heeft het adres opgegeven, niet omdat de historie niet echt is, maar om den barbier, aan wien zij voorgevalen is, te sparen. Het manneke is al genoeg uitgelachen in zijne geboorte.

De heeren broeders K... die in gemeld huis wonen, gelijken elkanders als twee druppelen water. Iemand die ze niet goed kent zal zich zeker in hen vergissen.

Enige dagen geleden deed de oudste der broeders, Jantje, het lujziende barbierke roepen om hem te scheeren.

Jantje begon het aangezicht van zijnen kalant te zeepen, en schoordarna volgens zijne gewoonte, eerst de rechterwang van den heer K.

« Wacht eens, Jantje, zegde deze eensklaps, ik moet eens buiten. » De heer K. stond op en ging in eene kamer waarin zijn broeder zich bevond, wien hij met haast enige woorden in het oor fluisterde. Deze, die ongeschoren was, kwam bij den barbier en ging de plaats zijns broeders innemen, zeggende: « Scheer nu maar voort, Jantje. »

Het barbierke dat niets anders dacht, of het was werkelijk zijnen kalant, werd plotselings bleek als de dood en mompelde sidderd: « Mijnheer ik heb daar straks uwe rechterwang geschoren en nu staat uw baard er weer! — »

« Dat is niets, Jantje, mijn baard groeit zeer sterk, scheer maar op. » Opnieuw zepte de barbier het aangezicht en begon, andermaal, nochtans niet heel gerust, te scheeren; evenwel begon hij thans met de linkerwang, want die rechterwang scheen hem toch niet plus.

« Parblen! daar valt het mij in dat ik het vergeten heb, de kooi te sluiten waarin mijnen kanarievogel zit, zegde M. K. opstaande. God! indien mijn arm beestje eens weg ware! Jantje wacht een weinig! — » De barbier was heel te vreden wat te mogen rusten, want het konde zweet harste hem uit, tegen dat hij aan de rechter wang moest beginnen. De heer K... ging terug naar de kamer waarin zich zijn broeder bevond, wiens linkerwang ongeschoren was, en deze kwam andermaal bij Jantje en ging zich nederzitten terwijl hij zegde: « Scheer nu maar voort Jantje. »

Nu slaakte het barbierke een kreet van schrik. Dat was toch te sterk!

« Wat overkomt u, Jantje? vroeg de heer K... in schijn verwonderd.

« Mijn... mijnheer... gij... gaat met den duivel om... stotterde het barbierke... Neen voor geene duizend... franken scheer... scheer... ik... u... u... voort. » En afgemat zonk de man op eenen stoel.

« Gij droomt Jantje.

« Daar straks scheer ik uwe linkerwang, vervolgde het barbierke, eindelijk tot zichzelf gekomen, en ik laat uwen baard langs den rechten kant staan; gij gaat tot in eene andere plaats, keert weer en op de geschoren plaats staat uwen baard terug, terwijl hij langs den ongeschoren kant verdwenen is. — Neen ik scheer niet voort!

« Ik geloof dat ge gek wordt, Jantje, gij hebt niet mijne linker- maar wel mijne rechterwang geschoren. Kom, kom geene domheid scheer mij voort.

« Zou ik mij inderdaad zoo vergist hebben? vroeg Jantje twijfelend.

« Het is zoo, scheer voort Jantje. »

De verschrikte barbier nam alweer het mes in de handen en met de dood in het hart schoor hij de linkerwang. Hij slaakte eene lange zucht van voldoening toen hij geen enkel haarstoppeltje meer bemerkte. Zoo iets was hem toch noch nooit voorgevallen.

De heer K. stond op en zegde: Jantje wacht een weinig. Ik zal uw geld in de keuken gaan halen.

Hij ging in de kamer, waar zich zijn broeder bevond wiens rechterwang nog niet geschoren was en deze kwam terug bij den barbier zeggende: « Parblen, Jantje! daar bemerk ik in den spiegel dat gij vergeten hebt mijne rechterwang te scheeren. » En hij stak het aangezicht uit naar den barbier.

« Genadige hemel hebt medelijden met mij of... En in twee sprongen was Jantje buiten de deur zijne handdoeken, scheerbekken, kortom alles in den brand latende!

Sedert gaat het oud barbierken het huis des heeren K... niet meer voorbij zonder een kruis te maken, want volgens hem is het vast en zeker dat er daar binnen iets omgaat dat niet plus is.

Republiek.

Verleden dinsdag heeft de heer von Bismark in den Duitschen Rijksdag eene redevoering uitgesproken, waarin hij, sprekende over de neiging der progressisten naar de republiek, onder andere heeft gezegd dat hij den val van het koninkdom in Frankrijk als een ongeluk beschouwt. Hij voegde er bij:

« Meent gij dat, indien België en Holland dezelfde vrijheid van handelen hadden als Frankrijk wat hunne politieke ontwikkeling betreft, zij nog het koninkdom zouden hebben? »

Noch in Italië, noch in Spanje, nog in België en Holland zoomin als in Duitschland besloot de kanselier, is het mogelijk met de linkerzij mede te gaan zonder in de republiek te vervallen.

Wat zeggen onze liberale Staatsmannen daarvan en wat denkt er onze Koning over?

De kiezing van den republikein socialist Janson tot voorzitter der liberale associatie van Brussel is juist niet geschikt om te bewijzen dat de heer von Bismark ongelijk heeft.

Op den markt van Tongeren van verleden woensdag waren te koop gesteld 144 koeien, 27 kalveren, 59 schapen, 192 vette varkens en 505 magere varkens.

L'Indicateur des chemins de fer pour le mois de **décembre** est en vente chez M. Cottier, libraire, Grand Place à Tongres.

Italië.

ALLEEN IN VOLLE ZEE.

Den 21 oktober laatleden bevond zich de Italiaansche bark *Rossini* op weg naar Nieuw York. Het stormde geweldig en de baren slingerden haar vaartuijg als een noodschep over en weer. Masten roer en hulphoeten waren weggeslagen. Van de twaalf man, die de ekwipage uitmaakten, stonden er elf op het dek, toen eensklaps eene overgrootte baar op het ontreddende schip neerkwam en de ongelukkigen in het diepste der zee meslepte.

Op dit oogenblik was een matroos, Antonio Criscuolo genaamd, binnen het schip en deze onstandigheid reddde hem het leven. De schok echter deed hem naar boven snellen? daar gekomen zag hij niemand en niets meer; het was stikdonker alhoewel den avond nog met kon ingevallen zijn; de storm bleef aanhouden, de zee was woedend.

Alleen te midden van den Oceaan op een ontredderd schip, van alle hulp onthloof, wat kon Criscuolo voor zijne redding wagen? Niets anders dan wachten tot een voorbijvarend schip hem redding bracht of de zee hem verzwolg. Ook besloot hij, ten einde geen enkele kans te laten voorbijgaan om aan zijn lot te ontsnappen, het dek niet te verlaten. Hij bond zich dus sterk aan de achterstevan vast en wachtte.

Na twee dagen bedaarde de storm; de ongelukkige schipbreukeling dacht nu in het ruim neer en ontwaarde tot zijn grooten schrik dat er van onder water in het schip kwam. Aan pompen moest niet gedacht worden; wat vermocht hij alleen tegen het geweld van het water? Hij keerde dus naar het dek terug en wachtte.

Gedurende zeven lange dagen en nachten kon hij geen oog sluiten; altijd bleef hij naar het verwachte schip uitzien. Den 28 oktober eindelijk toen de bark op het punt was in den afgrond te zinken, ontwaarde men hem van een Portugeesch zeilschip; eene boot werd naar den armen schipbreukeling afgezonden en eenige minuten later bevond Criscuolo zich vol gezondheid en leven aan boord der *Mariana*, waar hij liederlijk verpleegd werd.

Politiek overzicht

De kiezingen voor de fransche Kamer in zes departementen, zijn gunstig geweest voor de radicalen. Humbert, de commandar, is te Lyon, Ernest Lelevre, een socialist, is te Parijs, en op Corsica is een opportunist gekozen.

In het fransch ministerie van eerediensten wordt de kwestie bestudeerd om te wetten, of de organieke artikelen, door het eerste keizerrijk bij het koninkdant gevoegd, door eene eenvoudige wet kunnen gewijzigd worden, welke van die artikelen kunnen vervallen en welke integendeel moeten gehandhaafd worden.

De *Kreuzzeitung* schrijft een zonderlingen oorsprong toe aan het gerucht dat er verspreid is geweest over het vertrek van den Paus naar Fulda. Dit gerucht spruit voort uit het feit dat de geboortestad van den H. Bonifacius aangeboden heeft het kasteel van Fulda, dat aan den markgraaf Frederik-Wilhelm van Hessen toebehoort, te koop. Men veronderstelt dat dit aanbod uit Rome kwam. De markgraaf heeft het echter niet aangenomen.